

O trilogie a lui

ADRIAN GAVRILIUC

Păcală și Tândală,

de Igor Cobileanski

Dacă nu ați întâlnit încă numele de mai sus, am plăcerea de a vă aduce la cunoștință că Igor Cobileanski este unul dintre cei mai remarcabili cineaști ai spațiului basarabean de azi, sub tutela sa fiind regizate numeroase videoclipuri, filme documentare („Murind pentru Madrid”, „Răsăritul Bălților”, „Legendele Țăpovei”), spoturi publicitare și emisiuni televizate. Printre realizările sale recente se numără scurtmetrajele de ficțiune „Când se stinge lumina”, „Sașa, Grișa și Ion” și „Plictis și inspirație”, cele două din urmă fiind prezentate, aproape în premieră, la Festivalul Filmului Românesc Contemporan de la Chișinău. Scurtmetrajele menționate reprezintă o suită de istorioare anecdotice ale unor eroi cu trăsături (poate) tipice mediului autohton în masă, un fel de trilogie a lui Păcală și Tândală.

„Când se stinge lumina”, o producție a Studioului Cinematografic al Ministerului Culturii din România și Europolis-Film București, așa cum menționează într-un interviu însuși autorul, este o „ușoară radiografie a societății moldovenești” pe al cărei negativ este inserată aventura unor tineri rockeri, care printr-un simplu pariu – băgatul becului în gură – fac, timp de o noapte, ca mai jumătate de oraș să-și ticsească în cavitatea bucală acest

peliculei este absolut incredibil, când, după o noapte de lucru, se constată că, de fapt, munca lor a fost zadarnică și că totul trebuie luat de la capăt. Calitățile acestei pelicule au impresionat și juriul Festivalului Internațional al Producătorilor de Film Independent din Constanța, care i-a acordat premiul „Alexandru Sahia”, felul de a fi al protagoniștilor amintindu-mi de o producție americană, „Dumb & Dumber”, cu Jim Carrey și Jeff Daniels.

Atunci când nu ai ce face, poți face multe, de exemplu, să scrii poezie... așa cum au făcut eroii celui de-al treilea scurtmetraj, „Plictis și inspirație”. Filmulețul de 10,46 minute menține stilistica producțiilor anterioare; este și el un ciob de oglindă aruncat undeva peste gardul Europei, în care s-a reflectat aventura unor alți trei inși: un primar gras și indolent (Valentin Țurcanu), un viceprimar (Mihai Curagău) și Ignat, un foarte tânăr polițist (Sergiu Voloc), toți porniți în căutarea unei „revoluții culturale”, unde viața ar fi numai „miere și chișleag” – vorba unuia dintre personaje.

Însă expresia pare a fi doar o iluzie, în cel mai bun caz, un scop, căci peisajul în care este turnată acțiunea e total diferit, impregnat cu ceață și noroi, un paradis în destrămare (dar poate în formare?), pe unde trenurile trec indiferente, fără a zăbovi în gări.

Scurtmetrajele lui Igor Cobileanski au proprie-

receptor de energie, mai mult ca atât, să nu-l mai poată scoate. Noroc de un chirurg american „profesionist”, care acceptă să le taie peșitorilor gura și obraji – mirese, copii, polițiști, părinți ai bisericii etc. „Dincolo de becuri și pariuri, am încercat să fac un portret al prostiei”, va remarca Igor Cobileanski într-un interviu (*Contrafort* nr. 10, 2006).

Aceeași schiță de portret o surprindem și în cea de a doua realizare: „Sașa, Grișa și Ion” (Moldova-Film, 2006). E povestea a trei depanatori, loviți de păcatul de a fi trimiși de către șefa lor la kilometrul 14 pentru a repara în câmp deschis un cablu telefonic, pe o vreme de iarnă deloc prielnică. Finalul

tatea de a implanta în conștiința spectatorului un grăunte picant de amuzament, capabil de a distra de la problemele cotidianului, încercând poate chiar să le rezolve. Subiectele alese sunt simple, substratul filosofic fiind înlocuit, mai mult sau mai puțin, cu unul moralizator. Privind realizările lui Cobileanski parcă aud de sub pojghița unei crisalide respirația unei larve proaspăt dezamorțite, încercând a se despuia de învelișul izolator, de a-și lărgi aripile pentru ca, în sfârșit, să izbucnească în zborul mult așteptat.

Imagini din filmul *Când se stinge lumina*